

AJUNTAMENT
d'Olèrdola

OLÈRDOLA JA DISPOSA DEL LLIBRE QUE RECUPERA EL TREBALL DE LES ESCOLES DEL MUNICIPI DURANT LA II REPÚBLICA

El volum es va presentar aquest dimecres i repassa les trajectòries de Bartomeu Robreño a Moja, Ramon Costa Jou a Plana Rodona i Josep Santaularia a Sant Pere Molanta

dijous 28 novembre 2019

El pas endavant que va viure l'ensenyament durant la II República va ser evident a les escoles d'Olèrdola. El llibre "Les escoles republicanes a Olèrdola. Freinet i les paraules dels nens" ho documenta i testimonia, resseguint la trajectòria de tres mestres referents de les escoles del municipi de l'època i incorporant en les seves pàgines materials dels infants que van anar a escola a Olèrdola els anys immediatament anteriors a l'esclat de la Guerra Civil. Editat per l'Ateneu Mogenc i escrit per Albert Taulé i Mercè Garcia, el quadern s'ha presentat aquest dimecres al vespre al Local Nou, en un acte molt concorregut que va comptar amb una exposició de quaderns, revistes i fotografies escolars de l'època, així com la presència d'una impremta utilitzada en escoles que seguien el mètode Freinet.

Publicat amb la col·laboració de l'Ajuntament d'Olèrdola, el llibre és una iniciativa del grup de recerca històrica de l'Ateneu. Un dels seus integrants, Guillem Codorniu, resumia que el propòsit del grup era conèixer i divulgar la història del municipi. Després d'editar una biografia del darrer alcalde de la República, Josep Raventós Valldosera, l'Ateneu va reimprimir tres exemplars de la revista Llum, elaborada per infants que anaven a escola a Sant Pere Molanta. Aquesta revista i "Endavant", feta a Plana Rodona (actual Sant Miquel d'Olèrdola) eren expressió del mètode Freinet. El llibre recull la investigació d'Albert Taulé

sobre dos mestres freinetistes cabdals, Josep Santaulària i Ramon Costa Jou, que van treballar a Olèrdola. Afegint el treball de Mercè Garcia centrat en la figura de Bartomeu Robreño, que va ser mestre a Moja.

Robreño: metodologia i ideari indetectats amb l'escola republicana

Mercè Garcia va destacar que, tot i no aplicar el mètode Freinet, Robreño va mantenir una metodologia i ideari indetectats amb l'escola republicana. Va arribar a Moja l'any 1934, amb prop de 50 anys, després d'haver fet de mestre a Tenerife, Rellinars, Gurb, Monistrol i Puigpelat. La seva vinculació amb el Penedès era molt anterior. Es va casar a Moja amb una filla del poble, Francisca Casanellas Valldosera, el 1914, a qui va conèixer probablement en una Festa Major de Vilafranca. En el seu plantejament pedagògic s'observa "que parteix de l'alumne i el situa en el seu entorn social". Matèries com el sistema mètric decimal les ensenyava a partir de l'experiència i eren freqüents els textos d'educació cívica i ètica. Com els d'advertir dels perills d'entrar a les obres d'edificis que s'estiguessin construït o acceptar que després de collir s'ha d'anar a l'escola.

Robreño convidava al poble a veure els treballs que es feien a l'escola. Responent-se a la pregunta de per què Robreño no va fer servir impremta, Garcia esmenta que la seva situació i edat eren ben diferents a les de Ramon Costa i Josep Santaulària, que intercanviaven amb mestres coneixements i experiències en àmbits "no formals" com trobades al Coro de Vilafranca. Després de l'entrada de l'exèrcit franquista, el gener del 39, Robreño és empresonat i mor 11 mesos després a l'Hospital. L'informe mèdic recull contusions que no serien compatibles amb "mort natural".

Garcia situava Robreño com a mostra de mestre republicà que pretenia formar a la ciutadania amb valors de progrés, esperit crític i ganes de canviar el món. Molt lluny de l'involució que arribaria amb l'escola franquista, que pretenia "forjar súbdits".(àudio)

En l'acte hi va assistir un parent directe del mestre Robreño, el seu nét Jaume Robrenyo i Roig. En una entrevista a Canal 20-Ràdio Olèrdola, valorava que el llibre era un homenatge que Moja li devia al seu avi.(àudio)

L'impremta, eina per a fer ciutadans crítics i participatius

Amb descripcions d'excursions, fragments de redaccions que recullen la realitat social que vivien o proclames dels alumnes que condensaven els valors republicans de llibertat i fraternitat amb el desig "que la primavera arribi també a les llars", Albert Taulé va exemplificar durant la seva intervenció la feina que feia a Sant Pere Molanta Josep Santaulària i Ramon Costa Jou a Plana Rodona. Taulé va subratllar la importància dels volums recuperats de "Llum" i "Endavant" gràcies a les aportacions de veïns, així com la tasca inspiradora de Sergi Bernal, autor del pròleg, que va posar a Taulé sobre la pista dels mestres freinetians a Olèrdola en demanar-li l'any 2011 exemplars de la revista "Gestos" que arribaven al municipi des d'un petit poble de Burgos on treballava el mestre Antoni Benages. La seva colpidora història la recull Bernal en el documental "El retratista", projectat el passat febrer a Olèrdola.

Albert Taulé posa l'accent en aquesta coincidència, en un mateix moment, de dos mestres freinetians en pobles petits d'un mateix municipi.(àudio)

Per Taulé, les escoles de Plana Rodona i de Sant Pere Molanta eren transparents “amb grans finestres, plenes de vida”. La impremta era una excusa en un treball que traspuava impuls democràtic i ciutadà, amb el propòsit de fer ciutadans crítics i participatius, “actius, cooperatius i vinculats al seu medi” . Els treballs dels alumnes ens permeten entrar en la seva economia domèstica, en els oficis dels seus pares, poder conèixer esdeveniments com la visita d'un fotògraf, cròniques de partits de futbol que jugaven o detalls de toponímia local. Un episodi és ben il·lustratiu del prestigi de les escoles freinetianes d'Olèrdola en temps de la II República. L'estiu del 1935, en l'escola de mestres de Catalunya,3 nens d'Olèrdola i 3 de Vilafranca van ser els protagonistes de la sessió dedicada a mostrar com feien a l'escola la seva revista utilitzant l'impremta que tenien.

Represaliats per donar progrés, modernitat i empoderar a tot un poble

Sergi Bernal va tancar l'acte agraint la feina de l'Ateneu i de l'Ajuntament per recuperar la història de mestres que van acabar represaliats per participar del propòsit de “donar progrés, modernitat i empoderar a tot un poble”. Bernal recordava que aquests quaderns arribaven a Barcelona, Argentina, Mèxic, França o Suècia i resumia la pedagogia freinetina assenyalant que consistia en “donar-li la paraula i la impremta al nen”.

Escolta les entrevistes realitzades per Canal 20-Ràdio Olèrdola a Jaume Robrenyo, Albert Taulé i Mercè Garcia clicant aquí

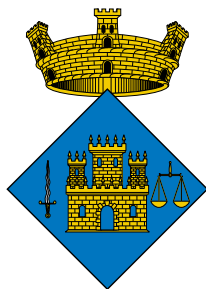

Galeria d'imatges

AJUNTAMENT d'Olèrdola

L'Ajuntament respon **93 890 35 02**

Agents municipals **93 890 16 70**

Emergències **112**

Atenció ciutadana **012**

Ajuntament d Olèrdola. Avinguda Catalunya, 12 - 08734 Olèrdola (Barcelona) - E-mail:
olerdola@olerdola.cat

Projecte desenvolupat per **semic** **eCityclíc**
Effective IT Solutions